

Janusz Królikowski

"Vestigia Franciesci. Studi di Storia del Francescanesimo", Marco Bartoli, Roma 2008 : [recenzja]

Hereditas Monasteriorum 3, 386

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Marco BARTOLI, *Vestigia Franciesci. Studi di Storia del Francescanesimo*,
Roma: Arcane Editrice, 2008, ss. 264

Marco Bartoli należy obecnie do najwybitniejszych znawców franciszkanizmu we Włoszech. Jego liczne publikacje w tej materii, cieszące się powszechnym uznaniem, są tego wymownym dowodem. Na język polski przetłumaczono książkę *Klara: pomiędzy milczeniem a pamięcią* (przeł. S. Klim, Wrocław: Wydawnictwo św. Antoniego, 2006, ss. 248).

Zebrane w prezentowanym tomie studia poświęcone są najwybitniejszym postaciom wczesnego franciszkanizmu: św. Franciszkowi z Asyżu, św. Antoniemu z Padwy, św. Elżbiecie z Turynii, św. Bonawenturze, Jacoponowi z Todi, Rajmundowi Lullo, św. Bernardynowi ze Sieny, św. Janowi Kapistranowi, św. Katarzynie Vigri. Mają one charakter hagiograficzny, jednak autor na tle dziejów prezentowanych postaci podejmuje szersze kwestie teologiczne i społeczne, np. kwestię kobiet w kontekście franciszkanizmu. Zwraca uwagę na duże znaczenie refleksji eklezjologicznej podejmowanej przez teologów franciszkańskich, na relację wczesnego franciszkanizmu do innych nurtów duchowych i religijnych, na pojawiające się konflikty duchowe i formułowane oczekiwania, zwłaszcza społeczne, a także podkreśla znaczenie spotkania z innymi religiami, które poniekąd profetycznie w nurcie franciszkańskim zaproponował Rajmund Lullo. W poszczególnych studiach wielokrotnie powraca kwestia ewolucji i dojrzewania obserwacji franciszkańskiej, a także konsolidowania się franciszkanizmu pod względem duchowym i eklezjalnym, na co wpływały zarówno pojawiające się problemy wewnętrzne, jak i oczekiwania społeczne. Szczególny wpływ na to dojrzewanie obserwacji mieli właśnie święci franciszkańscy.

Mimo że studia zebrane w książce M. Bartolego mają charakter okazjonalny, ponieważ powstawały jako wystąpienia w czasie rozmaitych konferencji naukowych, to jednak w całości na pewno stanowią one ważny wkład w badania nad wczesnym franciszkanizmem.

ks. Janusz KRÓLIKOWSKI
Wydział Teologiczny Sekcja w Tarnowie
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

David N. BELL, *Understanding Rancé. The Spirituality of the Abbot of La Trappe in Context* (Cistercian Studies Series, 205), Cistercian Publications: Kalamazoo MI, 2005, ss. 371, oraz tłumaczenie włoskie: *Capire Rancé. La spiritualità dell'abate di La Trappe sullo sfondo del suo tempo*, Milano: Jaca Book, 2011, ss. 344

Wraz z upływem czasu Armand-Jean de Rancé ma tyłuż zwolenników, ilu przeciwników. Jego doświadczenie duchowe, jedyne w swoim rodzaju i żywe w jego kontynuatorach, jest przedmiotem ciągle nowych badań, które starają się uchwycić jego specyfikę duchową i eklezjalną oraz wyjaśnić powodzenie opata de Rancé oraz ożywione polemiki, jakie wywoływał¹. Książka

1 Por. A. J. KRAILSHEIMER, *Armand-Jean de Rancé, Abbot of La Trappe. His influence in the cloister and the world*, Oxford 1974; B. BARRET-KRIEGLER, *La querelle Mabillon-Rancé*, Paris 1992; J.-M. DE MONTREMY, *Rancé, le soleil noir*, Paris 2006.